

Hoe de Kroezeboom gespleten raakte

De sneeuw jaagt over het land en het is koud, bitter koud.

Een schim ploetert door de stuifsnieuw wolken die door de wind worden voortgejaagd.

Sneeuwduinen verbergen het zandpad dat hier ergens over de es moet lopen. De man, gehuld in een ouwe grauwe pij, wankelt door deze ijzige verlatenheid.

Na een paar schamele aalmoezen viel er niets meer te halen en had hij Vlederinghe verlaten.

Nu doolt hij in opperste verwarring rond. Waar is hij in godsnaam? Die loakboom moet hier toch ergens zijn? Dan kan hij in haar luwte bijkomen. Of anders bij het Grobbenhoes. Daar zijn schuren waarin hij misschien kan slapen, maar waar...

Is dit de straf van God voor zijn zondig gedrag?

Zondig?..... Ja, hij heeft het celibaat geschonden, maar met háár kon dat toch geen zonde zijn?!

Ruim tweeënhalf jaar geleden was hij teruggekeerd van zijn pelgrimstocht naar Santiago de Compostela. Drie jaren had hij er over gedaan. In drie jaar heen en terug, in weer en wind, onder brandende zon en in bittere kou, met slagregens, wolkbreuken, maar ook met prachtige dagen. Hij had het allemaal doorstaan, was in de basiliek geweest en had in een afgelegen rots zijn initialen gekrast. Bij de laatste letter drong zich de gedachte op of wat hier gekerfd stond ooit gezien zou worden. Maar ach, kervingen in de tijd bleven meestal onopgemerkt. Bovendien was dat van geen enkel belang. Bij zijn pelgrimstocht had hij ervaren dat het tijdelijke van het eeuwige net zo onbelangrijk was als het eeuwige van het tijdelijke. Het hier en het nu, het straks en het toen, alles liep in elkaar over.

En nu, na vele omzwervingen, was hij bij Mestreech aanbeland. Hij moest de Maas nog over en bij het uitstappen van het veerbootje was hij uitgegleden en had zijn enkel zwaar bezeerd. Zo kon hij geen kant op, maar een klooster van zijn eigen orde, dat van de Minderbroeders, was dichtbij en daar werd hij weer opgelapt.

Als dank voor de goede zorgen zou hij voor de gardiaan enkele geschenken bezorgen in het klooster van de Clarissen in Nijmegen. Zo ging hij goedgemutst op pad en onderweg zorgde de Sint Jakobsschelp op zijn pij voor gulle giften en onderdak. Het leven met kennelijk de goede zegen van boven zat hem mee. In Nijmegen werd hij binnen de kloostermuren hartelijk ontvangen en moest hij vertellen over zijn pelgrimstocht. Eén van de zusters, zuster Clara, hing steeds ademloos aan zijn lippen en het duurde niet lang voor hij ook ademloos aan haar lippen hing. Dit kon niet en mocht niet, maar zuster Clara werd Clarisse, zijn Zuster van Liefde.

Toen dát ontdekt werd, want niets bleef geheim in dit zusterbolwerk, barstte de hel los. Clara werd opgesloten en hij moest Nijmegen halsoverkop verlaten en rennen voor zijn leven. Het leek wel of de zusters de duivel op hem afgestuurd hadden, zo zat alles hem tegen. Overal kwelgeesten op zijn pad en 's nachts vloog hij rond in Het Laatste Oordeel van Jheronimus Bosch. Nergens was hij meer welkom, de honden blaften hem aan, vrouwen joegen hem weg en kinderen scholden hem uit.

Dat was toen, dat had hij achter zich gelaten. Nu, na al zijn tochten langs 's Heeren wegen en door duivelsstegen is hij hier, terug op zijn geboortegrond. Verdorie, waar is de Kroezeboom,

waar is het Grobbenhoes? De sneeuwstorm beneemt hem de adem. Hij kan niet meer, staat te tolleren op zijn benen en zijn pijn ranselt zijn magere lijf. Hij wankelt, tolt rond en valt, maar dan ziet hij opeens tussen flarden jagende sneeuw vaag een boom en een kapelletje. Dát is de loakboom. Daar kan hij schuilen. Met zijn laatste krachtsinspanningen sleept hij zich er naar toe en knielt voor het Mariabeeld om haar te danken. Dan, opeens, begint het beeld te groeien, licht te geven, te stralen en Maria verandert in zijn Clara. Hij kan zijn ogen niet geloven. Zij stapt glimlachend op hem af, heeft een kind op haar arm - hún kind? - dat hem vriendelijk aankijkt en zijn lipjes beweegt.

Wat zegt hij? ...pappa???

Op hetzelfde moment knalt een bliksemschicht van boven naar beneden dwars door de loakboom, splijt hem bijkans in tweeën, meteen ratelt de donder en smijt de luchtdruk hem omver.

Dan breekt de hel los. Vuurtongen sissen in het rond, vuilgele zwaveldampen benemen hem de adem, geschreeuw van verdoemden overstemt de sneeuwstorm. Het laatste oordeel is losgebarsten en duivels dansen om Clara. De grootste grijpt het kind en rent er mee weg. Clara gilt het uit en de monnik stormt overeind, neemt een duik, grijpt de staart met de drakenpunt en trekt wat hij kan. De duivel sist en vloekt, trapt met zijn bokkenpoten wild om zich heen, raakt de monnik in zijn kruis maar de pijn beschermt zijn edele delen. Hij slaat de staart om des duivels nek, rukt en sjort, boort de drakenpunt in de bokkenogen, rukt zijn kind los dat Clara onmiddellijk in haar armen sluit. Hij klemt zich aan de duivel vast zodat de Sint Jakobsschelp op zijn pijn de hartstreek van het monster raakt en met een enorm gesis en gekrijs lost het onbeest op in het niets. Op hetzelfde moment doven de vuurtongen, maken de zwaveldampen plaats voor een verkoelende nevel en daalt een hemelse rust over hen neer.

Clara omarmt hem, kust hem en met het kind tussen hen in verdwijnen zij gelukkig in het zachte sneeuwen van een eeuwigheid.

En de boom?

De boom die gespleten werd?

Ja., die boom...